

A svájci külügyminiszter Budapesten

● Budapest (MTI) Várkonyi Péter külügyminiszter meghívására csütörtökön délelőtt hivatalos látogatásra Budapestre érkezett Pierre Aubert, a Svájci Államszövetség külügyminisztere.

A svájci diplomácia vezetőjét a Ferihegyi repülőtérre vendéglátója fogadta. Jelen volt Szőke György, hazánk berni és Paul Wipfli, a Svájci Államszövetség budapesti nagykövete.

Pierre Aubert megérkezését követően, délután a Külügyminisztériumban megkezdődtek a hivatalos

magyar-svájci külügyminiszteri tárgyalások. Először a két ország diplomáciájának vezetője, Várkonyi Péter és Pierre Aubert szűk körben megbeszélést tartott. Ezután a külügyminiszterek vezetésével a tárgyalócsoportok áttekintették a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseit, valamint hazánk és a Svájci Államszövetség kapcsolatainak alakulását. A tárgyalásokon jelen volt Szőke György és Paul Wipfli.

Várkonyi Péter este díszvacsorát adott Pierre Aubert tiszteletére a Külügyminisztérium vendégházában.

Az ENSZ-közügyülésre

Sevardnadze vezeti a szovjet delegációt

● Moszkva (TASZSZ)

Eduard Sevardnadze, az SZKP KB PB tagja, külügyminiszter vezeti az ENSZ-közügyülés szeptember 17-én kezdődő 40. ülészakán részt vevő szovjet küldöttség összetételét. Erről a Szovjetunió Minisztertanácsa hozott döntést. Az Ukrán SZSZK küldöttségét Vlagyimir Kravc külügyminiszter, a belorusz delegációt pedig Anatolij Gurinovics, a Belorusz SZSZK külügyminisztere vezeti.

Egyiptomi vérátömlesztés

Az egyiptomi elnöki rendszer értelmében Hoszni Mubarak nem felelős a törvényhozásnak, színe előtt felelnék viszont munkájukért a miniszterek. Az államfő nem alakít „szuper-sztárt”, ami a rossz nyelvek szerint kissé elkendőzi egyéniségének vonásait. Hasznos ugyanakkor, hiszen a kormányon kívül és felül tevékenykedhet a nehezebb időkben.

Egyiptom most ilyen nehéz időkben él át. A gazdasági konfliktusok, az egyensúly már-már vesztes meg-ingása miatt mondott le szerdán Kamal Hasszan Ali egykori tábornok, hírszerzési főnök, több fontos tárca volt birtokosa, aki egy évet és negyvenöt napot töltött a miniszterelnöki bársonyszékben. Ali Lutfi kerül a helyére. A negyvenkilenc éves közgazdasági egyetemi tanárt hétfőn rendelte vissza az Amerikából Mubarak, akkor még különösebb feltűnés nélkül. Ime, a személyi dossziéja: 1956-ban szerez diplomát a kairói En Samsz egyetemen, külkereskedelmi szakon. Később ennek az egyetemnek a tanácsvezető professzora. Az alexandriai bank igazgatótanácsi tagja, amikor a lausanne-i egyetemen doktorál. 1978. október 7-től 1980. májusáig az ország pénzügyminisztere.

A deresdől hajú úr első megállapítása az volt, hogy nem csak gazdasági kormányt akar vezetni, hanem olyat, amely képes lesz csapatomunkával úrrá lenni az egyiptomi életet nehezítő problémárengetegen. Ezek a világnézeti eszmekörtől a magatartási formák keresésén át a gazdasági-pénzügyi területekig terjednek. De a napisajtóba is kiszivárogtatott hírek szerint mégiscsak az eladósodott ország talpra állítása lesz az elsőrendű feladat Egyiptomban.

Lutfi jó gazdasági menedzsernek tartják. Minden tudományát elő kell vennie: tátonő a külkereskedelmi mérleghiány, és igen nagy a költségvetési deficit. A Nemzetközi Valutaalap szerint az egyiptomi küladósságok értékét a 31 milliárd amerikai dollár szintet. Ezt Kairóban vitatják. Azt mondják, hogy mintegy hatmilliárd dollár nem lehet ide sorolni, hiszen rövid lejáratú kereskedelmi hitelekrol van szó,

nyolcmilliárd pedig katonai hitel, ami viszont megint csak nem tartozik az adósságállományba szó szerint. Minthogy a fő hitelező a Camp David-i szövetséges: az Egyesült Államok, valahogy amerikai nyomást lehet gyanítani az áramvonalasítási törekvések mögött. Ugyanakkor elismerik Kairóban, hogy nehézségeik vannak a kamattörlesztésekkel, főleg az Amerikából vásárolt hadianyag dolgában.

A bajok jó részéről Egyiptom nem tehet. Azt, hogy mennyi külföldi fizetőközzel rendelkezik, a világ dönti el. Első devizaforrása a vendégmunkások hazautalta jövedelem. Most, hogy az olajár csökken, nem kell annyi vendégmunkás külföldön: olcsóbb az egyiptomi exportköltség. Kisevőbb illetéket vesznek fel a Szezei-csatornán áthaladó hajóktól. Kiseb-

sebb az idegenforgalom. Ilyenformán az országnak csökkentenie kell a behozatalát, és általában a belső földi fogyasztást. Az államháztartásnak különösen súlyos terhe az ártámogatási rendszer, ami nem teszi mindig különbséget a rászoruló és a tehetős között, és amelynek reformjára Mubarak elnök sokszor célzott már. Ez éles politikai ügy Egyiptomban. A különböző „kenyerlázadások” akkor is kiobbantak, ha világosan látszott, hogy a lepénykenyér gyakorlatilag ingyenes; és ha a kétszeresére drágítják (a bevétel tekintetében), kétszer semmi még mindig semmi. Az eltelt hetekben a kormányzat már lépett az ésszerűsítés felé. Drágult a jómódúaknak eltekőzt benzín, és egyes fogyasztási cikkek ára is megindult, araszolva, fölfelé.

Patak Károly

Tóth Béla

A tápéi trombitás

1.

A hatvanas évek végén sokan munkálkodtunk Tápé történeti anyagának összekubikolásán. Magam jó emlékeztető, nyomos szavú emberek után loholtam. Így bukkantam Bencze Nagy Pál őstápeira. Szava gyönyörű zubborgását a monográfia szikársága nem tette el. A tudós szerkesztő ítéletét nem tudtam elfogadni. A műfajtól függetlenül többször bekopogtattam hozzá. Szavainak, emlékezetének szép muzsikáját éregette élelem. De egy szuszra ő sem tudta elfűjni hosszú élete melódiáit, ezért több alkalommal összeültünk.

Amikor ismét jelentkeztem, csöngetésemre gyászruhás lánya nyitott ajtót. Ismertük egymást. Látásomra sirva fakadt: — Sajnos, nem fűj többet. Meghalt! — Mással is előfordul — így én magamban. De az örökséget közreadom, ahogy kaptam.

A szegényeknek is van élettörténetük, akár a királyoknak. A magamét világért sem mondanám el önszántamból. De hát biztatnak rá, hogy: halljuk, öreg, hiszen maga 88 éves letére a múlt század innesső végéig ellát. Beszélgetnek.

Akkoriban, ahogy az eszemet tudom, oszlopos házakat építettek Tápén. Ezeket tutajosoknak nevezték.

Oszlopokat ástak a földbe, a közüket tele-mókdték csömpölveges vagy szalmás sárral. Nád — vagy gyékényfödelet raktak rá. Ha nagyon urizálni akart a gazda, akkor az oldalait meg a plafont is betapasztották. Apámék kiscsikó korában már nagyon előkelőnek, tisztá-

Washingtoni elutasítás

Az USA folytatja kísérleteit a műholdelhárító fegyverekkel

● Washington, Moszkva (AP)

A Fehér Ház és az amerikai külügyminisztérium szerdán azonos szövegű nyilatkozatban adta tudtul, hogy Washington a Szovjetunió figyelemztetésére ellenére folytatja kísérleteit műholdelhárító fegyverekkel.

Az amerikai állásfoglalás „kevés gyakorlati jelentőséget” tulajdonít a TASZSZ szerdai nyilatkozatának, s abból indul ki, hogy a Szovjetunióknak szintén vannak műholdelhárító fegyverei. Így az amerikai fejlesztés célja „az egyensúly helyreállítása ezen a területen”.

Az AP amerikai hírügynökség szerint az amerikai műholdelhárító kísérletet egy X-15-ös repülőgép segítségével szerdán kellett volna végrehajtani valóságos űrbeli célpont — egy erre a célra feláldozott amerikai műhold ellen. A kísérletet elhalasztották, mivel a Pentagon elmulasztotta tájékoztatni a törvényhozást. A kísérletre azonban még szeptemberben sort kerítenek.

A külügyminisztérium szerdán szóvivője útján azt a

szovjet ajánlatot is elutasította, hogy amennyiben az Egyesült Államok hajlandó korlátozni űrbeli katonai tevékenységét, akkor szovjet részről készek a támadó rakétafegyverek számának lényeges csökkentését előirányzó „radikális javaslatok” előterjesztésére. Az ajánlat Mi-

hail Gorbacsovna, az SZKP KB pártfőtitkárának amerikai szenátorokkal folytatott keddi megbeszélése alkalmával hangzott el, de amerikai részről kijelentették, hogy azt nem fogadják el, mert úgy látják, a Szovjetunió ezzel „előfeltételt” szab a genfi tárgyalásokhoz.

Szovjetunió—KGST

Bővülő külkereskedelem

● Moszkva (MTI)

Az idei év első felében tovább bővült a Szovjetunió külkereskedelme a KGST tagállamaival. Az árucseréforalom növekedésének értéke bő 1,7 milliárd rubelt tett ki, s így egészében meghaladta a 39 milliárd rubelt. Az év első hat hónapjában hazánk és a Szovjetunió közötti áruforgalom mintegy 4,5 milliárd rubel értékű volt, ebből a szovjet exportérték 2,2 milliárd rubel.

Mint a TASZSZ szovjet hírügynökség gazdasági hírszolgálatának jelentése megállapítja, a Szovjetunió és a többi KGST-tagállam külkereskedelmét a kiegyensúlyozottság jellemzi: a szovjet export valamelyest meghaladta a 19,5 milliárd rubel s nagyjából ugyanennyi értékű árut vásároltak szovjet részről a tagállamoktól.

A KGST-tagországok között továbbra is a Német Demokratikus Köztársaság a fő külkereskedelmi partner, amellyel az első felében a Szovjetunió 7,5 milliárd rubel értékű valamelyest nagyobb árucseréforalmat bonyolított le. A második helyen Csehszlovákia áll, mintegy 6,6 milliárd rubeles forgalommal. Öt követi Bulgária a 6 milliárd rubelt valamivel meghaladó forgalommal, majd Lengyelország 5,7 milliárd rubellel, Kuba 5,2 milliárd rubellel. Magyarország 4,5 milliárd és Románia 2 milliárd rubellel következik.

Nőtt az ázsiai KGST-tagországokkal is a külkereskedelmi árucseréforalom értéke. Mongóliánál a növekedés majdnem 50 millió rubel ér-

tékű, s így az első felében a két ország külkereskedelmi forgalmának értéke elérte a 728 millió rubelt. Vietnammal még nagyobb mértékben — 75 millió rubellel — nőtt, s elérte a 724 millió rubelt.

Közéleti napló

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MUNKATERV

A Finn Akadémia küldötté — amely Kai Otto Donner elnök vezetésével, a Magyar Tudományos Akadémia meghívására vasárnap óta tartózkodik Magyarországon — tárgyalásokat folytatott az MTA vezetőivel a két akadémia közötti, az 1986–88. évek közötti együttműködési munkatervről, amely természet- és társadalomtudományi témákban az intézetek közötti kapcsolatok kiépítését szorgalmazza. A tárgyalásokról készült jegyzőkönyvet csütörtökön Donner elnök és Láng István főtitkár írták alá. Az aláírásnál jelen volt Arto Mansala, a Finn Köztársaság budapesti nagykövete. A Finn Akadémia elnökét fogadta Berend T. Iván, az MTA elnöke.

KÜLÜGYI MEGBESZÉLÉSEK

Horn Gyula külügyminisztériumi államtitkár meghívására szeptember 4–5. között látogatást tett hazánkban Jean-Michel Baylet francia külügyminisztériumi államtitkár. A felek megbeszéléseket folytattak az időszerű nemzetközi kérdésekről, különösen a szovjet külügyminiszter

nyelvi témákban az intézetek közötti kapcsolatok kiépítését szorgalmazza. A tárgyalásokról készült jegyzőkönyvet csütörtökön Donner elnök és Láng István főtitkár írták alá. Az aláírásnál jelen volt Arto Mansala, a Finn Köztársaság budapesti nagykövete. A Finn Akadémia elnökét fogadta Berend T. Iván, az MTA elnöke.

BERLINBE UTAZOTT A MAGYAR ELLENÁLLÓK, ANTIFASISZTÁK SZÖVETSEGEKÉNEK KÜLDÖTTSEGE

A Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetségének küldöttsége — Uszta Gyula alelnök vezetésével — csütörtökön Berlinbe utazott, ahol

szeptember 5. és 9. között részt vesz az NDK-ban megrendezésre kerülő antifasiszta napokon.

nak számított, az asszonyt dicsérték érte, ha sárgaföldessel bemeszelte a tapaszta.

Később már mohodzott a bajuszom, amikor hallottunk róla, hogy egy módosabb ember vályogból épített házat. Körülbámultuk. Akkor újságnak számított, megcsudálni valónak, mint ma, hogy emelődarukkal rakják össze a házakat.

Készültek a vertfalúak. A szegényes kis házikókra apró, rámatlan üvegszemek kerültek, kettő vagy három.

Tíz tagú familiák fölnevekedtek ezekben a sárkatorékokban. Akkor látszott, miből vannak, amikor a Tisza meglátogatta őket. Leette az oszlopokról a sárhúst, a csupasz faváz, némi kusza sáshajzattal ácsorgott csak a parton. De a gazda nem ritt ezen. Vízlemeréskor Tiszával megtapasztotta újra. A nyári melegben úgy kiszáradt a fala, a kenes gyufa egyet sercentett, s lángra lobbant rajta.

Nevelkedtek bennük akkora ember-példányok, az ajtón alig férték ki. Mi lett velük, mi lehetett? A házuakat a Tisza, őket az élet ette meg.

A húszas évekre csak mutatóban maradt néhány oszlopos ház az árterben. Azok is fétek, olyan fázósan húzódtak össze. En már csak a Siha, Terhes és Miklós nevű víziemböröket ismertem, akik ilyenekben laktak. Aztán, ahogy ők elesetek, a házak is utánuk haltak.

Ezek az emberek csak albértben lakhattak házaikban, noha két kezükkel emelték őket. A Tisza volt ott az igazi gazda. Nemcsak az évenkénti bérletért jött el, tavasszal minden vízeivel fölérősödvé, a jobb oldali partjait állandóan szagattva, Tápé egész házait megzsalajtotta, ha nem sietett előle az ő bizalmas közelségibe épült utca.

Öregapámék emlékeiből tudom, egy éjszakai lopakodásával akár húsz házba is besurrant. Sivalkodva, pendelyben menekültek belőle az asszonyi népek.

A férfiak nem sivalkodtak. Káromkodtak a bajusz közül, és hordták a padlásra a motyót. Odáig nem mén föl a víz! Mindig így járt a folyó. Markolászta a jobb partot.

Tizenkét éves koromban a magam keze után ettem a kenyerem. 10 koronát, meg szabad bocsorhasználatot kaptam hónapszámra. Kaszáltam, kapáltam, jószágot elláttam. Ha leszakadt a bocsor a lábamról, ott lógott egy fűzér a kamrazugban a gazdánál, rántottam föl a másikat. Ez volt a szabad bocsorhasználat. Minősítésnek számított. Nem voltam olyan bocsort kéztől kapó, hanem szabadon aggat-tam lefelé. Ha jól kormányoztam a bocsor használatát, hát ünnepre vettem elő az újat. Így aztán, előkelő is voltam a faluban. „Úrnak születtem”, csak épp a tehetségem nem volt meg hozzá, ami tápéi nyelven nem valami észbeli szegénységre értendő, hanem arra, hogy az úrisághoz szükséges vagyont nem örökölt.

Minden tápéi fiú már tízéves korában sietett valami munkára szert tenni, hogy a szülők gondjai megapadjanak. Bocsulták, ha a gyerekek a mögélés irányában mozgolódott. Az ilyen indításnak előnyei voltak, ha az ember fia idejében fölismerte volna, nagyot lökhetett volna vele magán. A dógos gyerekeknek a kezére bízták bérföldet, tutajt, hajót, gödörgazdaságot. Ha vízerő volt, a révészok húzták a bandájukba, ha halismerő volt, a halászok csalták a bókorkjukba. A lányok is kedvesebbek voltak véle, mint azokkal a legényekkel, akiknek még ebben a korukban is az anyjuk fésülte a haját és az apjuk kormányzása alatt tették a napi munkát otthon.

Más fullajtárja, de magam embere lettem. Egy kóty kámforos pálinkát is ihattam ragyogóként. Az áporodott rossz vízzel fölvettem a dacot.

Olyan kenyeret ettünk, vöröslött a korpátul. Itt öröltünk a Csehók meg a Sárosi vizimalmában a torok alatt. Fehér volt a fogunk, korpakenyérrel viksoltuk.

Örökös ételünk volt a bab, lencse, krumpli, olykor füstölt hússal. A húst gazdaságilag is inkább ünnepnapokon, vendéglátáson és tyúkdög-léskor ették.

(Folytatjuk.)